

vzniklých prováděním zákonů o záboru, naproti třetím osobám i soudům, z čehož oprávnění jeho zakročovati samostatně, bez prostřednictví finanční prokuratury, jasně vyplývá.

Poznámka záboru je svého druhu, neboť nespadá ani pod poznámky písm. a) ani písm. b) § 20 kn. zák. Pod ony ne, protože omezení dispozice, nastalé už zábořem samým, působí proti každému, i když poznámky není; a pod druhé ne, protože účinky, jež zakládá, nejsou s ní spojeny ani podle zákona knihovního, ani podle civ. soud. řádu, nýbrž podle zákonu o reformě pozemkové, na př. v § 23 zák. náhr. Nicméně je podobna poznámkám obojího toho druhu, a to druhu písm. a) proto, že uvádí v patřnost omezení dispozičního práva jako tyto, a druhu písm. b) proto, že zakládá účinky dle zákonů (o reformě pozemkové) s ní spojené, a dlužno tedy v otázkách, které zákon v příčině poznámky takové nerozřešil, sáhnouti k obdobě předpisů o poznámkách § 20 knih. zák., tedy i předpisu § 52 kn. z., dle něhož výmaz poznámky § 20 písm. b) knih. zák. děje se na základě důkazních listin. Nelze tedy sice souhlasiti s rekursním soukem, že výmaz může býti povolen jen na žádost Státního pozemkového úřadu nebo s jeho povolením — avšak stěžovatel dukazní listiny, jakou zákon vyžaduje, nepředložil, neboť náleze správního soudu, o nějž žádost výmazní opřel, takovou listinou není, praví se v něm, že pivovar sporný může býti považován za zabraný jedině tehdy, jestliže, přičten k ostatnímu nemovitému majetku Karla T. (předchůdce stěžovatelova v držbě) přesahuje s tímto majetkem výměru, v § 2 zák. záb. uvedenou, to však nebylo zjištěno, a bylo proto rozhodnutí Státního pozemkového úřadu jako nezákonné zrušeno, takže, jak se výslovně praví, nebylo možno řešiti otázku, zda řečený pivovar jest objektem vyloučeným ze záboru dle § 3 lit. a) zák. zák. Dle předpisu § 7 odstavce druhý zák. ze dne 22. října 1875 čís. 36 ř. zák. pro 1876 má správní úřad v takovém případě, když rozhodnutí pro nezákonnost zrušeno, další opatření učiniti, jsa při tom vázán na právní názor v nálezu správního soudu vyslovený a dlužno tedy toto nové rozhodnutí vyčkati. Nálezem tím nebylo tedy rozhodnutí Státního pozemkového úřadu, že pivovar se prohlašuje za objekt záboru podrobený, zrušeno proto, že pivovar záboru nepodléhá, nýbrž proto, že není to na základě posavad zjištěného stavu věci možno řešiti, tedy vlastně pro neúplnost dle § 6 odstavce druhý zák. Takový náleze není listinou dukazní ve smyslu § 52 kn. zák. t. j. listinou dokazující, že pivovar zabrán není.

Čís. 2110.

Povinnost vzdálenějších příbuzných (děda atd.) ku výživě dětí jest jen přechodná. Nelze jim uložiti větší závazek než byl uložen rodičům. Dlužno však přihlídnouti k tomu, zda jsou majetkové poměry dalších příbuzných snad neutěšenější, nežli byly kdysi majetkové poměry rodičů. Otcovská bába jest povinna k výživě jen, nemůže-li ji plniti otcovský děd.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1922, R I 1436/22.)

Soud první stolice zamítl návrh matky nezl. Miroslava a Františka K-ových, by rodiče otce jich a manžele jejího František a Marie K-ovi byli uznáni povinnými platiti na výživu vnuků nezl. Miroslava a Františka K-ových měsíčně 400 Kč. Rekursní soud uznal Františka a Marii K-ovy povinnými platiti měsíčně po 120 Kč na každé dítě.

Nejvyšší soud vyloučil závazek Marie K-ové zcela, Františka K-a pak uznal povinným včetně do 30. června 1923 platiti na výživu vnuků 150 Kč měsíčně.

Důvody:

Soud rekursní odůvodnil případně z výsledků provedeného šetření, že nastaly zákonné předpoklady pro to, aby dočasně přenesena byla péče o výživu nezl. Miroslava a Františka K-ovy ve smyslu § 143 obč. zák. na rodiče otce jejich a sice stihá závazek ten v první řadě otcovského děda Františka K-a, kdežto otcovská bába Marie K-ová přišla by ohledně tohoto závazku na řadu teprve, když by onen jej splniti nemohl. Z té příčiny jest stížnosti Marie K-ové plně vyhověti. Avšak i stížnosti Františka K-a přiznati jest oprávnění. Povinnost otcových rodičů k výživě vnuku jest povahy podpurné, která nastává, když oba rodiče pro nedostatek prostředků vyživovací povinnost splniti nemohou. Míra tohoto závazku řídí se tedy dle poměru vlastních rodičů a z toho důvodu není příčiny, by dědu byl ukládán vyšší závazek než uložen byl vlastnímu otci těchto dětí Karlu K-ovi, částkou 150 Kč měsíčně pro obě děti. Výživné v této výši jest přiměřeno i majetkovým poměrům otcovského děda Františka K-a, třebaž pro výměru výživy nebyly rozhodny majetkové poměry jeho, uváží-li se, že dle provedených šetření majetek jeho zatížen jest značným a vysoko zúročitelným dluhem, že dále František K. má platiti značné nedoplatky daňové, dávku z majetku, tou dobou výdělečné činnosti nemá a má se mimo to starati ještě o své dva nezl. syny, kteří jsou ve věku, kdy jejich výchova a průprava pro budoucí zaopatření vyžaduje již poměrně většího nákladu. Důsledkem toho bylo sazbu, již rekursní soud použil, snížit na 150 Kč. Avšak i co do doby této vyživovací povinnosti bylo stanoviti určitou časovou hranici vzhledem k tomu, že podpurná povinnost otcovského děda vyplynula z příčin povahy zřejmě přechodné. I když se u otce dětí Karla K-a na výživu dětí důvodně již počítati nedá, hlavně pro mravní jeho defekty, dlužno dle celé soustavy práva rodinného a dle smyslu a účelu příslušných zákonných předpisů (§§ 141, 143, 166 obč. zák.) především trvati na zásadě, že děti živiti mají rodiče. Podpurná povinnost děda a báby má zajisté dle úmyslu zákona zůstati výjimečným opatřením péče o děti, jež nastává jen, když rodiče sami nemohou ze závažných nebo nezměnitelných příčin výživu dětí obstarati. Mohlo-li dosud na to uznáno býti, že ani matka dětí Eliška K-ová nemá dosti prostředků, aby děti uživila, je to odůvodněno nedávným rozvratem jejího manželství, hmotným a mravním úpadkem jejího bývalého manžela, do jisté míry i nynější povšechnou hospodářskou krizí; tento stav nelze jí ale přiznati na trvalo a nelze s ní sejmouti závazek k výživě dětí pro budoucí dobu vůbec jedině proto, že dle jejího domnění otcovský děd nebo bába povinnost tu dle

svých skutečných nebo domnělých poměru sami plniti mohou. Nemůže-li si matka dětí nyní z faktorství opatřiti dosti prostředků ku své a svých dětí výživě, musí si, majíc k tomu dle zjištění předchozích soudů plnou tělesnou i duševní způsobilost, opatřiti jinou výdělečnou činnost, aby si tyto prostředky zjedнала. Je stížnosti plně přisvědčiti, že jiné matky za stejných, ba i nepříznivějších poměrů samy o výživu svých dětí pečují, aniž by se dovolávaly pomoci osob třetích.

Čís. 2111.

Postižný nárok rukojmího a plátce proti tomu, za něhož zaplatil cizozemskému věřiteli peněz v cizozemské měně. Pro vypočtení jest rozhodným den kursu, kdy stalo se placení cizozemskému věřiteli. Měna řídí se splněním.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1922, Rv I 356/22.)

Žalující vídeňský bankovní spolek převzal smlouvou ze dne 4. června 1915 za žalovanou tuzemskou firmu záruku jako rukojmí a plátce za její závazky vůči švýcarskému úvěrnímu ústavu v Curychu, proti čemuž žalovaná zavázala se žalujícímu bankovnímu spolku, že ho odškodní ohledně všech nároků, jež švýcarským úvěrním ústavem budou proti žalobci vzneseny, pokud se týče, že všechny obnosy, jež od ní bude švýcarský úvěrní ústav požadovati, žalobci k jeho vyzvání promptně opatří v kursu ke dni placení. Švýcarský úvěrní ústav vypověděl v roce 1919 žalované úvěr a sdělil jí dopisem ze dne 2. března 1920, že převede ku dni 31. března 1920 debetní saldo žalované k tíži vídeňského bankovního spolku jako rukojmího. Dne 31. března 1920 obtížil švýcarský úvěrní ústav ústřednu vídeňské bankovní jednoty pohledaností 105.719 šv. franků, vypočtenou debetním saldem žalované, ústředna obtížila touž pohledaností svou teplickou odbočku, jež domáhala se na žalované zaplacení oné pohledanosti v Kč dle kursu ke dni placení (31. března 1920). O b a n i ž š í s o u d y žalobě vyhověly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Právní poměr mezi švýcarským úvěrním ústavem a žalobkyní, založený garanční smlouvou ze dne 19. května 1915, měl býti posuzován dle obligačního práva švýcarského soudy švýcarskými v kantonu curyšském. Učinil-li se tento ústav jako věřitel, když žalovaná dlužných 105.719 švýc. franků nezaplatila, zaplacená připsáním téhož počtu franků na účet vídeňského bankovního spolku ve Vídni, k čemuž dle garanční listiny ze dne 19. května 1915 byl oprávněn, nemohla žalobkyně jako rukojmí a plátce proti tomuto způsobu zaplacení ničeho namítati a nebyla oprávněna odvolávati se na nařízení ze dne 18. června 1919, čís. 223 ř. zák. a ze dne 30. ledna 1919, čís. 47 sb. z. a n. Nesouhlas žalované firmy se zaplacením jejího dluhu u věřitelky byl vzhledem na tento způsob zaplacení bez významu a nemohl přivoditi pro žalobkyni právní účinky dle § 1361 obč. zák. Odvolatelka sama také neuvádí, jakým způsobem žalobkyně tomuto způsobu zaplacení měla odporovati. Žalovaná firma nemůže proto nemožnost placení ku 31. březnu 1920 oproti žalobkyni vzhledem k závazku dle prohlášení ze dne 4. června 1920 jakož i se zřetelem k tomu, že o docílení povolení bankovního úřadu